

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 64
від 14 квітня 2021 року

Про проект Закону України
“Про внесення змін до Закону України “Про фізичну культуру і спорт”
(щодо впорядкування діяльності спортивних клубів і спортивних
федерацій та уточнення деяких положень)”
(реєстр. № 5164 від 26.02.2021)

Головним Комітетом з опрацювання цього законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту.

Відповідно до Пояснювальної записки до законопроекту його метою є приведення у відповідність до вимог законодавства повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту; визначення повноважень центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки в частині фізичного виховання та розвитку спорту в системі освіти; врегулювання діяльності закладів спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання; визначення основних завдань та принципів діяльності спортивних клубів, визначення загальних засад впровадження та адміністрування електронних інформаційно-аналітичних систем та сервісів, електронних реєстрів, а також більш широкого залучення інститутів громадянського суспільства до реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту на засадах рівноправного партнерства.

Законопроектом передбачається:

визначити повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, та центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки в частині фізичного виховання та розвитку спорту в системі освіти;

визначити на державному рівні платформи реалізації окремих актів, підписаних Україною, зокрема Конвенції Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями та Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті;

розширити права спортивних клубів як суб'єктів фізичної культури і спорту, що надають різноманітні фізкультурно-спортивні послуги різним групам населення;

сприяти впровадженню європейської моделі автономії розвитку спорту шляхом розширення повноважень всеукраїнських спортивних федерацій та позбавлення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, невластивих для нього функцій;

визначити загальні засади впровадження та адміністрування електронних інформаційно-аналітичних систем, сервісів, електронних реєстрів тощо.

Реалізація положень, визначених законопроектом, не потребує додаткового фінансування з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Прийняття акту матиме позитивний вплив на інтереси фізичних та юридичних осіб сфери фізичної культури і спорту, зокрема, спортсменів різних вікових груп, які прагнуть займатися спортом, учасників спортивних заходів, а також сприятиме забезпеченню рівних прав та можливостей у сфері фізичної культури і спорту.

Головне науково-експертне управління за результатами розгляду поданого проекту висловлює щодо нього такі зауваження.

1. Деякі положення законопроекту не відповідають принципу правової визначеності. Відповідно до правової позиції Конституційного Суду України принцип правової визначеності вимагає чіткості, зрозумілості й однозначності правових норм, зокрема, їх передбачуваності (прогнозованості) та стабільності (абз. 6 п. 2.1 мотивувальної частини Рішення Великої палати Конституційного Суду України від 20.12.2017 № 2-р/2017), що в деяких новелах законопроекту не простежується.

2. У проекті пропонується викласти ст. 6 Закону в новій редакції, проте фактично мова йде про уточнення вже передбачених в чинній редакції окремих повноважень відповідного органу державної влади та доповнення існуючого переліку декількома новими абзацами.

3. У змінах до ст. 9 “Спортивні клуби” вбачається сумнівним закріплення на рівні Закону форм роботи у відповідних закладах (індивідуальні та групові тренувальні заняття), адже зазначені питання мали б унормуватись на рівні відповідних статутів (положень). При цьому, викликає зауваження доцільність регламентації саме в зазначеній статті проведення тренувальних занять з виду спорту з особами *віком до 16 років за навчальними програмами*. На думку фахівців Головного науково-експертного управління, такі вимоги мали б стосуватись проведення таких занять не лише спортивними клубами, а й іншими суб'єктами у сфері фізичної культури і спорту.

4. Потребують корегування положення ч. 8 нової редакції ст. 11 Закону, згідно з якими “особи, які здобувають спортивну освіту в закладах спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання, безоплатно забезпечуються пансіоном, харчуванням, *табельною парадною* та спортивною *формами*, спортивним інвентарем та стипендіями згідно із законодавством”.

По-перше, варто зазначити, що термін “пансіон” визначається у п. 10 ч. 1 ст. 1 Закону України “Про повну загальну середню освіту” як “структурний підрозділ закладу освіти, що забезпечує проживання та утримання учнів відповідно до законодавства”. Тому у запропонованому новому положенні необхідно більш коректно передбачити гарантії забезпечення вказаних осіб *місцями у пансіонах*. По-друге, враховуючи те, що положеннями як чинної, так і оновленої редакції ст. 11 Закону передбачається, що заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання можуть бути закладами не тільки загальної середньої освіти, а й іншими закладами освіти (наприклад, закладами вищої освіти), для відповідних осіб, які здобувають спортивну освіту у зазначених закладах освіти, варто також передбачити гарантії забезпечення їх *місцями у гуртожитках*.

Також в зазначених пропозиціях не уточнюється, що саме слід розуміти під “табельною парадною формою”.

5. У проекті Закону пропонується передбачити, що ті спортивні федерації, з якими відповідним центральним органом виконавчої влади укладено договір про співпрацю, “можуть *отримувати ... фінансову підтримку з видатків державного бюджету на проведення спортивних заходів державного і міжнародного рівня*” (ч. 11 ст. 20 в новій редакції). На думку Головного науково-експертного управління, з метою ефективного використання бюджетних коштів у зазначених пропозиціях мова мала б йти про “офіційні” всеукраїнські та міжнародні спортивні заходи.

При цьому редакційно невдалим є формулювання “отримувати ... підтримку з видатків державного бюджету”, оскільки підтримка надається з бюджету, а не з видатків.

Внесена законодавча пропозиція, яка полягає у зміні змісту, а, отже, й обсягів бюджетної підтримки відповідних спортивних федерацій, відповідно до вимог ч. 1 ст. 27 Бюджетного кодексу України та ч. 3 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України має супроводжуватись наданням належного фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), яке у супровідних до проекту документах відсутнє.

6. Викликає сумнів щодо доцільності запропонованих змін до ст. 40 Закону в частині визначення суб'єкта розробки та затвердження правил спортивних змагань. Не заперечуючи проти передачі права затверджувати такі правила від органу державної влади відповідним спортивним федераціям, у той же час, на нашу думку, таке право мало б належати *всеукраїнським (за наявності) спортивним федераціям із відповідних видів спорту*.

7. У змінах до ст. 46 Закону пропонується деталізувати регулювання інформаційного забезпечення у сфері фізичної культури і спорту. Зокрема, йдеться про “впровадження та адміністрування електронних інформаційно-аналітичних систем та сервісів, інформаційних ресурсів, електронних реєстрів та баз даних фізичної культури і спорту для зберігання та обробки даних та адміністрування процесів”. Вочевидь, зазначена діяльність стосуватиметься в тому числі й обробки персональних даних. Проте в новелах не передбачено забезпечення належного правового режиму захисту такої інформації.

Міністерство фінансів України підтримує зазначений проект Закону України, оскільки реалізація його положень не потребуватиме додаткових коштів та буде здійснюватись у межах і за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Міністерство освіти і науки України звертає увагу на такі аспекти.

Відповідно до абзацу третього статті 1, абзацу двадцятого частини другої статті 6 Закону України “Про фізичну культуру і спорт” та підпункту 31³ пункту 4 Положення про Міністерство молоді та спорту України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 220, громадське об’єднання фізкультурно-спортивної спрямованості – об’єднання громадян, яке створюється з метою задоволення потреб його членів у сфері фізичної культури і спорту. Мінмолодьспорт відповідно до покладених на нього завдань взаємодіє з громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості.

Водночас відповідно до підпункту 83¹ пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, Міністерство освіти і науки України відповідно до покладених на нього завдань забезпечує розвиток фізичного виховання та спорту в закладах освіти.

Враховуючи зазначене, Міністерство освіти і науки України пропонує абзац тридцять шостий частини другої розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

“Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки забезпечує розвиток фізичного виховання та спорту в закладах освіти”.

Зазначені зауваження можна врахувати при підготовці цього законопроекту до другого читання.

Міністерством молоді та спорту України підтримується зазначений законопроект.

Підкомітет з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях, розглянувши та обговоривши на своєму засіданні 9 квітня 2021 р. зазначений законопроект, а також, беручи до уваги висновки Міністерства фінансів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства молоді та спорту України, рекомендує прийняти його за основу.

Враховуючи зазначене, **Комітет з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про фізичну культуру і спорт” (щодо впорядкування діяльності спортивних клубів і спортивних федерацій та уточнення деяких положень)” (реєстр. № 5164 від 26.02.2021), поданий Кабінетом Міністрів України, прийняти за основу та доопрацювати його до другого читання з врахуванням зауважень і пропозицій Комітету з питань освіти, науки та інновацій, зокрема:

“Абзац тридцять шостий частини другої розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

“Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки забезпечує розвиток фізичного виховання та спорту в закладах освіти”.

2. Направити це Рішення Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, який є головним з опрацювання цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій Бабак